

SXEDIO.FL5

4.8.1949: Ο ΝΕΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΑΝΤΡΙΟΥ ΡΑΙΤ ΦΘΑΝΕΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΕ ΕΝΑ ΕΧΘΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΥΠΡΙΟΥΣ ΝΑ ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Η ηγεσία του ΑΚΕΛ (Προσωρινή Κεντρική Καθοδήγηση) του ΑΚΕΛ που διαδέχθηκε την παραιτηθείσα ηγεσία του Κόμματος μέχρι την εκλογή νέας (εκλέγηκε στα τέλη Αυγούστου του **1949**), με διακήρυξη της προς το λαό τον καλούσε σε συναγερμό "για το ψωμί και για τη λευτεριά" και προκήρυσσε συλλαλητήριο για τις **4** Αυγούστου, ημέρα που θα έφθανε στη νήσο ο νέος κυβερνήτης Αντρίου Ράιτ σε διαδοχή του Λόρδου Ουίνστερ.

Ανέφερε η Προσωρινή Καθοδήγηση:

"Ο νέος Κυβερνήτης, ένας από τους στενούς συνεργάτες του στυγνού Παλμερικού καθεστώτος, φτάνει στην Κύπρο την προσεχή Πέμπτη. Ερχεται οπλισμένος με ιμπεριαλιστικά σχέδια και οδηγίες. Ερχεται κατ' ευθείαν από μια σύσκεψη, που μελέτησε τρόπους και μέσα για τη σύφγιγξη των ιμπεριαλιστικών αλυσίδων απάνω στους λαούς της Μέσης Ανατολής και ιδιαίτερα του Κυπριακού λαού. Κομίζει ψευτοσύνταγμα και σχέδια "καταπολέμησης του κομμουνισμού" για να πετύχει εκείνο που θέλει ο ιμπεριαλισμός- την εξασθένηση των εθνικοαπελευρωτικών δυνάμεων του λαού μας, την ανενόχλητη μεταβολή του τόπου μας σε πολεμικό ορμητήριο και τη διαιώνιση της σκλαβιάς μας.

Μπροστά μας, μπροστά σ' ολάκερο τον Κυπριακό λαό μπαίνουν επιτακτικά και άμεσα καθήκοντα. Αρκετά διδαχτήκαμε από την εβδομηντάχρονη Βρετανική ιμπεριαλιστική κατοχή. Αρκετή πείρα αποκομίσαμε από τα περίφημα συντάγματα και σχέδια αποικιακής ανάπτυξης. Φτάνει πια. Φτάνει πια η ιμπεριαλιστική κοροϊδία του λαού μας. Φτάνουν πια τα καταπιεστικά υποδουλωτικά μέτρα. Φτάνουν πια οι φυλακίσεις, οι εντοπισμοί, οι εξευτελισμοί και τα βάσανα του,

φτάνει πια η πείνα, η εξαθλίωση και ο εξανδραποδισμός. Φτάνουν πια οι ιμπεριαλιστικές αλυσίδες. Ο Κυπριακός λαός διεκδικεί την λευτεριά του, το αναφαίρετο δικαίωμα να ζήσει ελεύθερος μέσα στην ελληνική επικράτεια, γιατί αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της. Μόνον έτσι θα μπορέσει να πάει μπροστά, να δώσει προκοπή, να ευημερήσει. Μόνον έτσι θα μπορέσει να ανασπύξει τις δημιουργικές του ικανότητες και να γνωρίσει ανώτερα σκαλοπάτια πολιτισμού.

Η άφιξη του νέου Κυβερνήτη πρέπει να χρησιμεύσει σαν αφετηρία καινούργιων πιο μαζικών, πιο μαχητικών, πιο καλά οργανωμένων αγώνων, για τα λαϊκά προβλήματα και την εθνική λευτεριά. Πρέπει να χρησιμεύσει σαν αφετηρία για την λαϊκή συμφιλίωση, τη λαϊκή ενότητα και αλληλεγγύη. Ο νέος Κυβερνήτης πρέπει να αντιμετωπίσει σύσσωμες τις εθνικοαπελευθερωτικές δυνάμεις του λαού μας.

Το Κόμμα μας καλεί και πάλι όλα τα άλλα Κόμματα και Οργανώσεις σε κοινόν αγώνα, σε κοινά διαβήματα αντιμετώπισης των υποδουλωτικών σχεδίων του ιμπεριαλισμού. Καλούμε κάθε τίμιο πατριώτη σε ενιαιομετωπικό αγώνα για τη λαϊκή επιβίωση, την αποστρατικοποίηση του τόπου μας, την εθνική λευτεριά.

Την προσεχή Πέμπτη μέρα της άφιξης του νέου Κυβερνήτη, η Λαϊκή εθνικοαπελευθερωτική παράταξη οργανώνει σ' όλες τις πόλεις και χωριά παλλαϊκές συγκεντρώσεις. Οι συγκεντρώσεις θα διεκδικήσουν όπως ο ξένος κυρίαρχος σεβαστεί τον αναλλοίωτο πόθο του λαού μας, θα διεκδικήσουν τη λευτεριά μας. Κάμετε αυτές τις συγκεντρώσεις τις πιο πυκνές, τις πιο ζωντανές. Δείξτε με τον όγκο σας και το μαχητικό σας πνεύμα την θέληση του λαού μας να ζήσει λεύτερος".

Ο νέος Κυβερνήτης συνάντησε την πόρτα ερμητικά κλειστή. Και από τη Δεξιά και από την Αριστερά τα συνθήματα ήταν μακριά από κάθε συνεργασία με την κυρίαρχη δύναμη, όπως ακριβώς

πριν δύο χρόνια με την άφιξη του προηγούμενου Κυβερνήτη Λόρδου Ουίνστερ.

Στο αεροδρόμιο μόνο οι επίσημοι τον υποδέχθηκαν σαν έφθασε στη Λευκωσία και σαν πήγε στο Κυβερνείο για να ορκισθεί ενώπιον του αρχιδικαστή Τζάκσον τα τηλεγραφήματα άρχισαν να φθάνουν βροχή. Τα πιο πολλά ζητούσαν την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Ανάμεσα σ' αυτά και μερικά, κυρίως από κυβερνητικούς υπαλλήλους και άλλους επισήμους που τον συνέχαιραν οι πιο πολλοί τυπικά και καθηκόντως για τον διορισμό του.

Ανάμεσα στα τηλεγραφήματα ήταν και ένα του ΚΕΚ, του οι Δημάρχου Λευκωσίας Δέρβη, άλλων δεξιών σωματείων, του ΑΚΕΛ και άλλων.

Αναφερόταν στο τηλεγράφημα του ΚΕΚ:

"Το Κυπριακόν Εθνικόν Κόμμα, επί τη αναλήψει των καθηκόντων σας, ως κυβερνήτου της Κύπρου, διαδηλοί μοναδικήν και αναλλοίωτον αξίωσιν του ελληνικού κυπριακού λαού, όπως ενωθή μετά της μητρός Ελλάδος.

Θεμιστοκλής Δέρβης, Γενικός Γραμματεύς".

Στο τηλεγράφημα του ΑΚΕΛ που είχε εγκριθεί προηγουμένως σε συγκέντρωση- συλλαλητήριο που έγινε στη Λευκωσία την ίδια μέρα αναφερόταν:

"Εξοχώτατε,

Εμείς οι χιλιάδες του ελληνικού Κυπριακού λαού της Λευκωσίας και των προαστείων, που συγκεντρωθήκαμε σήμερα με την ευκαιρία της άφιξης σας, διακηρύττουμε σε σας και μέσον σας στην βρετανική Κυβέρνηση τα παρακάτω:

1. Σαν ελληνικός κυπριακός λαός, που αποτελούμε τα **4/5** του πληθυσμού της νήσου μας, διαδηλώνουμε, ακόμα μια φορά τον διακαή μας πόθο να ζήσουμε ελεύθεροι, να ενωθούμε με την πατρίδα μας Ελλάδα. Καμμιά άλλη λύση δεν μπορεί να ικανοποιήσει τον λαό μας και καλούμε την Βρετανική Κυβέρνηση να σεβαστεί τις ίδιες τις διακηρύξεις της περί αυτοδιαθέσεως των λαών και να μας αφήσει ελεύθερους.

2. Ο ελληνικός κυπριακός λαός σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να δεχτεί έστω κι αν ακόμα του επιβληθεί, κανένα Σύνταγμα οποιουδήποτε τύπου.

3. Ο ελληνικός κυπριακός λαός, σαν φιλειρηνικός λαός, ποτέ δεν θα δεχθεί να μετατραπεί ο τόπος του σε πολεμική βάση και ορμητήριο. Γι' αυτό καλούμε τη Βρετανική Κυβέρνηση να σταματήσει την προσπάθεια της για μετατροπή του τόπου μας σε επιθετική πολεμική βάση.

4. Για όλα αυτά, όπως και για τα άμεσα καθημερινά προβλήματα του λαού μας, διαδηλώνουμε σε σας Εξοχώτατε, και μέσον σας προς τη Βρετανική Κυβέρνηση, ότι ποτέ δεν θα πάψουμε ν' αγωνιζόμαστε κι ότι είμαστε έτοιμοι να υποστούμε και θυσίες έως ότου αποκτήσουμε τη λευτεριά μας κι' ενωθούμε με την πατρίδα μας Ελλάδα".

Το ΑΚΕΛ συνέχισε την αρνητική συνεργασία με τον Κυβερνήτη και ο νέος Γενικός του Γραμματέας Εζεκίας Παπαϊωάννου, με δήλωση του στον ανταποκριτή της εφημερίδας "Νταίιλυ Τέλεγκραφ" στις 8 Αυγούστου, είπε:

"Ούτε είδαμε, ούτε είμαστε διατεθειμένοι να δούμε τον Ράιτ. Θα καταπολεμήσουμε οποιοδήποτε σύνταγμα, είτε προσφερθεί, είτε επιβληθεί. Εκείνο που θέλουμε είναι η Ένωση".

Σαν ρωτήθηκε ποια μέσα θα χρησιμοποιούσε το ΑΚΕΛ στον αγώνα του ο Παπαϊωάννου περιορίστηκε να πει:

"Με κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις".